

Kendelse

afsagt af Den Særlige Klageret onsdag den 11. maj 2022 i sag:

21/01133

Advokat A kærer Østre Landsrets kendelse af 23. december 2021.

Ved kæreskrift modtaget i Østre Landsret den 23. december 2021 har advokat A kæret landsrettens kendelse af samme dato, hvorved hans beskikkelse som forsvarer for T1 blev tilbagekaldt i forbindelse med beskikkelse af en ny forsvarer.

Det fremgår af sagens oplysninger, at T1, T2 og T3 ved Retten i Glostrups dom af 9. august 2019 blev fundet skyldig i legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter straffelovens § 245, stk. 1 (forhold 1), jf. for T1, og T2s vedkommende tillige straffelovens § 247, stk. 1, jf. straffelovens § 89. En fjerde tiltalt, T4, blev ved byrettens dom frifundet i dette forhold.

T1 er endvidere fundet skyldig i overtrædelse af knivlovens § 7, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 1, jf. straffelovens § 89 (forhold 3). Han blev ved byrettens dom idømt fængsel i 1 år og udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år. Hos ham blev der endvidere konfiskeret en enhåndsbetjent foldekniv.

T2 er endvidere fundet skyldig i for vold efter straffelovens § 244, stk. 1, jf. § 247, stk. 1, jf. straffelovens § 89 (forhold 2). Han blev ved byrettens dom idømt fængsel i 1 år og 5 måneder.

T3 er endvidere fundet skyldig i overtrædelse af våbenlovens § 10, stk. 1, jf. § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 3 (forhold 4). Han blev ved byrettens dom idømt fængsel i 10 måneder. Hos ham blev der endvidere konfiskeret tre skarpe patroner.

T1, T2 og T3 har anket byrettens dom med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har kontraanket med påstand om, at T4 dømmes i sagens forhold 1, samt om skærpelse.

T1 har ønsket advokat B beskikket som forsvarer for landsretten. Da advokat B ikke kunne give møde på en række datoer i juni måned 2021, hvor der kunne ske berømmelse, blev advokat A beskikket som forsvarer for T1. I byretten har advokat C været beskikket som forsvarer for T1.

Sagen har for landsretten været forsøgt foretaget i april 2020, hvor den måtte udsættes som følge af covid-19-situationen, og igen i juni 2021, hvor samtlige tiltalte med undtagelse af T1 udeblev uden lovligt forfald.

Af en mail af 2. november 2021 fra landsretten til de beskikkede forsvarer og bistandsadvokaten for forurettede i sagens forhold 1 fremgår bl.a.:

”Landsretten har mulighed for at omberamme hovedforhandlingen til

- 1) Den 24., 28., 29., og 30. marts 2022 Kl. 9.30-15.00
- 2) den 28., 29., 31. marts, og 4. april 2022 Kl. 9.30-15.00 eller
- 3) den 7., 9., 13. og 14. juni 2022 Kl. 9.30-15.00

De bedes senest den 5. november 2021, kl. 15.00 oplyse hvilke af de foreslåede datoer, De vil kunne møde.

Hvis flertallet af de foreslåede berømmelser omfatter dage, hvor De ikke kan give møde, bedes De samtidigt oplyse, hvilke dage i perioden marts til og med juni 2022, De vil kunne give møde. Landsretten vil herefter træffe afgørelse om berømmelsen og om evt. beskikkelse eller ombeskikkelse af forsvarer(e).”

Af en mail af 2. november 2021 fra advokat A til landsretten fremgår vedrørende det af landsretten foreslåede *datosæt 1* (24., 28., 29. og 30. marts 2022), at han vil kunne møde den 30. marts 2022, men ingen af de øvrige datoer. Vedrørende det af landsretten foreslåede *datosæt 2* (28., 29., og 31. marts samt 4. april 2022) fremgår det, at han vil kunne møde den 31. marts 2022, men ingen af de øvrige datoer. Vedrørende det af landsretten foreslåede *datosæt 3* (den 7., 9., 13. og 14. juni 2022) fremgår det, at han ikke vil kunne møde på nogen af datoerne.

Vedhæftet en mail af 13. december 2021 til de beskikkede forsvarere og bistandsadvokaten for forurettede i sagens forhold 1 fremsendte landsretten en oversigt over advokaternes tilbagemeldinger på de af landsretten i mail af 2. november 2021 foreslåede *datosæt 1-3*. Af oversigten fremgår endvidere, at advokaterne D, E og A alle ville kunne møde den 8., 11., 12. og 13. april 2022, hvor landsretten imidlertid ikke havde mulighed for at foretage berømmelse:

	G	D	E	A	H	anklager
24/3						
28/3			x			
29/3				X	x	
30/3						
28/3						
29/3			x			
31/3		x		X	x	
4/4			x			
7/6	x	x				
9/6	x	x	x		x	
13/6	x	x	x		x	
14/6	x	x	x			
8/4		X	X	X	ikke mulig	for ØL
11/4		X	X	X	ikke mulig	for ØL
12/4		X	X	X	ikke mulig	for ØL
13/4		X	X	X	ikke mulig	for ØL

Den 14. december 2021 blev der holdt et forberedende retsmøde. Af retsbogen fremgår bl.a.:

”Landsdommeren redegjorde for berammelsesmulighederne i de tre udsendte ”blokke” og på andre datoer i foråret og forsommeren 2022, som landsretten på baggrund af advokaternes tilbagemeldinger havde afsøgt. Berømmelse på de to første blokke i foråret 2022 synes ikke nærliggende, mens tilbagemeldingerne for de udmeldte datoer i juni 2022 giver mulighed for en berømmelse.

Med udgangspunkt i de udmeldte dage i juni 2022, 7., 9., 13. og 14. juni, afsøgte under telefonmødet, om det var muligt at finde ledige dage før og efter disse dage, der kunne indgå i berømmelsen. Dette var imidlertid ikke muligt.

Berammelsesmulighederne drøftedes. Anklagemyndigheden tilkendegav i den forbindelse, at man ikke agter at udskille T1 fra sagen.

Landsdommeren konstaterede, at advokat E er optaget af en fortsat hovedforhandling i Vestre Landsret på den første af de fire udbudte dage, den 7. juni 2022, og at advokat A overhovedet ikke kan møde på nogen af dagene.

Landsdommeren meddelte, at sagen agtes berømmet på de fire udbudte dage, 7., 9., 13. og 14. juni 2022.

Advokat E opfordredes derfor til at fremkomme med en tilkendegivelse af, om han agter at frigøre sig fra den allerede berømmede hovedforhandling i Vestre Landsret eller må afstå fra at være forsvarer i denne sag (evt. søge om at lade sig repræsentere af en kollega den 7. juni, hvilket i den konkrete sag synes mindre nærliggende).”

Advokat E sendte den 16. december 2021 et indlæg vedrørende berømmelse til landsretten, hvori han anmodede om tilladelse til at give møde ved advokat F den 7. juni 2022, idet denne dato er den eneste dato i *datosæt 3*, hvor han ikke selv vil kunne møde.

Advokat A sendte den 17. december 2021 et indlæg vedrørende berømmelse til landsretten. Af indlægget fremgår:

”Jeg skal med henvisning til det telefoniske berammelsesmøde af 14. december 2021 høfligst anmode om, at landsretten afsøger andre ledige datoer til berømmelse af ankesagen.

Jeg kan i den forbindelse henvise til mine tidlige fremsatte bemærkninger af 2. november 2021, hvor jeg bl.a. henviste til:

at ankesagen vedrører et gerningstidspunkt fra den 23. september 2018, og at anklageskriftet i sagen oprindeligt blev fremsendt til byretten den 2. april 2019.

at ankesagen blev berømmet ved Østre Landsret med første retsdag den 4. juni 2021, svarende til ca. 1 år og 10 mdr. efter byrettens dom i sagen.

at ankesagen den 4. juni 2021 ikke blev indledt, idet tre ud af fire tiltalte ikke gav fremmøde ved hovedforhandlingens start. Det bemærkes i den forbindelse, at min klient var fremmødt, og at anklagemyndigheden ikke var indstillet på at udskille min klient til selvstændig afgørelse.

Jeg skal supplerende bemærke:

at alle VVV-frister for by- og landsret er sprunget,

at landsretten først indledte omberømmelse af sagen fire måneder og 29 dage efter aflysningen af den planlagte hovedforhandling i juni 2021,

at jeg ved min besvarelse af landsrettens mail af 2. november 2021 stillede mig til rådighed på hele 21 datoer – heraf flere sammenhængning - før landsrettens tidligst forslået dato (24. marts 2022), ligesom jeg kunne være til rådighed på hele 53 datoer før landsrettens datoforslag nr. 3 vedrørende datoerne 7., 9., 13. og 14. juni 2022,

at der var sammenfald af ledige datoer mellem tre advokater på dagene 8., 11., 12. og 14. april 2022.

at ingen af de tiltalte i sagen er varetægtsfængslet,

Såfremt landsretten på trods af ovenstående bemærkninger fastholder berømmelsen til den 7., 9., 13. og 14. juni 2022 skal jeg venligst anmode om, at der træffes kendelse vedrørende spørgsmålet om tilbagekaldelse af min beskikkelse som forsvarer for min klient.”

Ved landsrettens kendelse af 23. december 2021 blev advokat As beskikkelse som forsvarer for T1 tilbagekaldt i forbindelse med beskikkelse af en ny forsvarer. Af landsrettens begrundelse fremgår bl.a.:

”I den foreliggende sag, der bl.a. vedrører vold efter straffelovens § 245, er hovedforhandling særligt prioriteret. Det er alene advokat A, som ikke har mulighed for at møde på de foreslåede dage i juni 2022, jf. om advokat E nedenfor. Når der henvises til det, der fremgår ovenfor om berømmelsen, og med nødvendig hensyntagen til, at der i sagen er fire forsvarere og én bistandsadvokat, at de af A i øvrigt tilbødte i første halvår 2022 ikke er forenelige med landsrettens kalender, og at en berømmelse med advokat As medvirken derfor vil kunne ske tidligst i eftersommeren 2022, finder landsretten efter et samlet skøn, at med-

virken af advokat A vil forsinke sagens behandling så væsentligt, at han ikke kan fortsætte som forsvarer under ankesagen, jf. retsplejelovens § § 736, stk. 1, nr. 2, jf. 735, stk. 3, nr. 2. Det kan ikke føre til et andet resultat, at sagens fire forsvarere alle har kunnet møde samtidig i dage omkring påsken i april 2022, idet landsretten ikke dér har ledige dage til behandling af sagen.”

Anbringender

Advokat A har anført navnlig, at han ville kunne møde i august måned 2022. Den forkortelse af sagsbehandlingstiden, der kan opnås ved at afbeskikke ham, så sagen kan berammes i juni måned 2022, er således beskeden, henset til, hvor længe sagen har verseret, og at alle vvv-frister i forvejen er sprunget. Landsretten har imidlertid ikke villet undersøge, om sagen vil kunne berammes i august måned 2022.

Den lange sagsbehandlingstid skyldes primært byrettens og landsrettens forhold samt T1s medtiltaltes udeblivelse uden lovligt forfald i juni 2021. Overholdelse af vvv-fristerne og en hurtig behandling af sagen har ikke været prioriteret løbende, og der kan derfor ikke nu foretages en berømmelse med en beskeden afkortning af sagsbehandlingstiden på bekostning af T1s ret til frit at vælge sin forsvarer.

Det må endvidere tages i betragtning, at han har tilbudt hele 53 datoer, hvor han vil kunne give møde, der ligger før landsrettens forslag om berømmelse den 7., 9., 13. og 14. juni 2022, og at sagen efter hans forslag ville kunne berammes den 8., 11., 12. og 14. april 2022, hvor han, T3s forsvarer, advokat E, T4s forsvarer, advokat D, og anklagemyndigheden kan møde.

Henset til det samlede forløb, samt henset til, at anklagemyndigheden har nægtet at udskille T1 med henblik på en hurtigere behandling af sagen, kan den beskedne forkortelse af sagsbehandlingstiden, der opnås ved at afbeskikke ham, ikke retfærdiggøre det indgreb i T1s ret til frit at vælge sin forsvarer, der er foretaget ved tilbagekaldelse af hans beskikkelse.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at det frie forsvarervalg er undergivet visse begrænsninger, herunder muligheden for at tilbagekalde beskikkelsen af en advokat som forsvarer, hvor vedkommendes fortsatte medvirken vil medføre en væsentlig forsinkelse af sagen, og hvor afbeskikkelse af vedkommende derfor nedbringer sagsbehandlingstiden.

Hvorvidt beskikkelsen kan tilbagekaldes, afhænger af en samlet vurdering. Ud over det bestående klientforhold og forsvarerens arbejde i sagen indtil nu, skal en sådan vurdering bl.a. tage hensyn til

sagens karakter, medtiltalte, forurettede og andre vidner. Hensynet til sagsbehandlingstiden skal indgå i vurderingen med betydelig vægt, i særdeleshed i vvv-sager som den foreliggende.

I sager med flere tiltalte og flere forsvarere beror det i et vist omfang på et skøn, hvilken af flere forsvarere der er den primære årsag til en forsinkelse, og retten skal prioritere hurtig gennemførelse af sagen med så mange af de beskikkede forsvarere som muligt.

I den foreliggende sag kan berammelse med advokat A som forsvarer for T1 tidligst ske i eftersommeren 2022. Hvis hovedforhandlingen skal kunne gennemføres den 7., 9., 13. og 14. juni 2022, hvor der er mulighed for berammelse i landsretten og samtlige af de øvrige forvarer kan møde, forudsætter det, at advokat As beskikkelse som forsvarer tilbagekaldes. Da advokat As fortsatte medvirken således vil medføre en væsentlig forsinkelse af sagen, er betingelserne for at tilbagekalde beskikkelsen opfyldt.

Klagerettens begrundelse og resultat

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Jens Kruse Mikkelsen, Henrik Estrup, Kari Sørensen, Lasse Højlund Christensen og Hanne Rahbæk.

Ved kendelse af 23. december 2021 tilbagekaldte landsretten advokat As beskikkelse som forsvarer for T1 under henvisning til retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2.

Det fremgår af retsplejelovens § 731, at retten har pligt til at sørge for, at T1 har en beskikket forsvarer, og han er efter retsplejelovens § 730, stk. 1, berettiget til selv at vælge forsvarer, jf. herved også artikel 6, stk. 3, litra c, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorefter enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, skal have adgang til bistand af en forsvarer, som vedkommende selv har valgt.

Retten kan imidlertid tilbagekalde beskikkelsen af den forsvarer, som en tiltalt har valgt, hvis det viser sig, at den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling, jf. retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, sammenholdt med § 735, stk. 3, nr. 2.

Det fremgår af lovbemærkningerne til bestemmelserne (Folketingstidende 2017-18, Tillæg A, lovforslag nr. L 204, side 27ff.), at der i en situation som den foreliggende, hvor den aktuelt beskikkede forsvarer afbeskikkes mod tiltaltes ønske i forbindelse med sagens berammelse med henvisning til, at forsvarerens forhold vil forsinke sagen væsentligt, skal foretages en samlet vurdering. Udover det bestående klientforhold og forsvarerens hidtidige arbejde i sagen skal der i denne vurdering indgå

bl.a. hensyntagen til sagens karakter, hensynet til medtiltalte, forurettede og andre vidner i sagen og hensyn til, om tiltalte er under 18 år. Imidlertid bør hensynet til sagsbehandlingstiden efter lovændringen i 2018 vægtes tungere i den samlede afvejning. Af lovbemærkningerne fremgår endvidere, at retten i sager med flere tiltalte og flere forsvarere er overladt et skøn med hensyn til, hvilken eller hvilke af flere forsvarere der er den primære årsag til en væsentlig forsinkelse.

Det fremgår af sagen, at landsretten i en mail af 2. november 2022 har foreslået 3 datosæt til beramelse af hovedforhandling i ankesagen, og at samtlige forsvarere med undtagelse af advokat A kan give møde på datoerne i det tredje foreslåede datosæt (7., 9., 13. og 14. juni 2022), idet forsvareren for T1s medtiltalte T3, advokat E, den 7. juni 2022 kan give møde ved advokat F.

Fire medlemmer – Jens Kruse Mikkelsen, Henrik Estrup, Kari Sørensen og Lasse Højlund Christensen – udtaler herefter:

Ved den samlede vurdering af, om advokat As beskikkelse kan tilbagekaldes, skal der tages tungtvejende hensyn til, at sagen skal afsluttes hurtigst muligt, og at landsretten skal foretage beramelse med forsvarere for i alt fire tiltalte. Under sådanne omstændigheder bør retten vælge en konstellation af forsvarere, som vil medføre en væsentligt kortere sagsbehandlingstid end alternativerne, og retten er i den forbindelse overladt et skøn med hensyn til, hvilken eller hvilke af flere forsvarere der er den primære årsag til en væsentlig forsinkelse.

Efter det oplyste vil advokat As fortsatte medvirken som forsvarer for T1 være til hinder for at gennemføre hovedforhandlingen den 7., 9., 13. og 14. juni 2022.

Landsretten har efter det oplyste ikke mulighed for at beramme sagen på datoerne i det af advokat A foreslåede alternative datosæt (8., 11., 12. og 14. april 2022), hvor han og forsvarerne for to af T1s medtiltalte kan møde.

Herefter, og da der ikke er grundlag for at antage, at landsretten ikke har gjort rimelige bestræbelser på at få sagen berammet med advokat A, finder vi, at betingelserne i retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2, for at tilbagekalde beskikkelsen er til stede, og vi stemmer for derfor at stadfæste landsrettens kendelse.

Et medlem – Hanne Rahbæk – udtaler:

Sagen vedrører § 245-vold begået den 23. september 2018. Der er fire gerningsmænd, som alle har været varetægtsfængslet på et tidspunkt under sagen, men nu er på fri fod. Sagen blev afgjort i retten i Glostrup den 9. august 2019. Sagen er første gang berammet til foretagelse i april 2021, hvor sagen på grund af Covid-19-situationen blev udsat til den 4. juni 2021. Det er 20 og 22 måneder efter byrettens dom. Sagen er nu berammet til den 7. juni 2022. Altså 34 måneder efter byrettens dom. Det var forud for dette tidspunkt ej heller muligt at beramme med nogle af de andre forsvarere i sagen på nogle af de datoer, som landsretten foreslog i perioden fra ultimo marts til medio juni 2022.

Det frie forsvarervalg er en grundlæggende rettighed efter både dansk ret og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Kriteriet for afbeskikkelse efter § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2, er, at den pågældende forsvarers medvirken væsentligt vil forsinke sagen behandling. Når der er tale om afbeskikkelse, skal der foretages en samlet vurdering, hvor tiden skal tillægges en større vægt end i praksis forud for lovændringen. Det betyder, at der skal foretages en vurdering af, hvornår sagen kan berammes med og uden den pågældende forsvarer. Jeg henviser i den forbindelse til forarbejdernes eksempler, hvor en udsættelse fra 1 til 3 måneder anses for en væsentlig forsinkelse, medens tilsvarende ikke gælder for en forsinkelse på en forlængelse af berammelsestiden på fra 7 til 9 måneder. Efter et berammelsesforløb som i nærværende sag, hvor berammelsestiden ud fra alle vanlige parametre er blevet alt for lang, efter det foreliggende primært på grund af forhold i Østre Landsret, må landsretten ved berammelsen sikre sig at man har oplysninger til at foretage den beregning, som lovgivningen forudsætter. Hvis sagen kunne berammes i august eller september, som ved berammelsen meget vel var muligt, ville berammelsen betyde en forsinkelse af ankesagen fra 34 måneder til 36 eller 37 måneder. Det kan efter min opfattelse ikke karakteriseres som en væsentlig forsinkelse på grund af forsvarerens forhold.

Jeg stemmer derfor for ikke at tilbagekalde beskikkelse af advokat A som forsvarer for T1.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Thi kendes for ret:

Østre Landsrets kendelse af 23. december 2021 stadfæstes.